

Šsy-li spěwał,
Bilnje dželat,
Strowja cze
Šswójbnj statot,
A twój šwjatot
Šradny je.

Ša staw špróznj
Napoř móznj
Lubošć ma;
Bóh pať šwěrnj
Ššes spať měrnj
Čzerštwosć da.

Nječ ty spěwaš,
Šswěrnje dželaš
Wšchědne dnj;
Džen pať šwjatj,
Dušči datj,
Wotpoczj ty.

Š njebjěš mana
Nječ czi šmana
Žiwnošć je;
Žiwa woda,
Riž Bóh poda,
Wotšchěw cze!

Šzerbške njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knižničyščeženi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

1. njedžela po šwj. Trojizj.

Šap. št. 2, 42.—47.

W 1. pšalmje čitamy, šo je bohobojašny čłowjet jako drjewo, płódžene pšči wodownjch rěkach, kotrež šwój płód dawa w šwójim cžaku a jeho lićzo njeshjadnje, a wšhitko, šchtož wón cžini, to šo derje radži. To pať njepłaczi jenož wo jenotliwnjch džěsczu Bóžim, ale tež wo žylych wošadach.

Šdnjž Čzech. 47 šo rěczi wo wodze, kotraž běži wot tróna Bóžeho a pšči jeje brjošj šu wšchelake płódne šchtomj, kotrychž lićzo njeshjadnje ani jich płody njeshnija, ale k jedži a lěkarštwu šluža, šměny drje šebi myšlicž na rěku šwjateho Ducha, kotraž bu na šwjatłownym šwjedženju wulata a kotraž tajke čzerštwě duchowne žiwjenje płódži. Tež Šan, tón profeta (Šjem. Šan. 22, 2), widži tajku žiwu wodu, pšči kotrež brjošj šteji drjewo žiwjenja i njeshchodnymj płodami. Tajka žiwa kčžějaza wošada je wošada w Šerusalemje, wo kotrež nam našč tekst powjeda.

Šrěnja ššchescžijanska wošada w Šerusalemje našč dobry pšchillad

1. w šwójich strownjch korjenjach;
2. w šwójich lubošnych płodach;
3. w šwójim žohnowanym wliwje.

1. Štrowe korjenje. Šsu-li šchtomowe korjenje šhore, je to na žylym šchtomje widžecž; šu-li pať štrowe, móže šchtom bohatty wužitk pšchijnješć. Šchto šu štrowe korjenje Šerusalemškeje wošady? Woni wostachu wobštajni

we wucžbje japošchtołow, to běšche jich duchowna žyropa, jich macžetne młoto a i njeho čzerpachu móž k wšchemu dobremu škutkej a niž i njestrownjch žylych wucžbow, kotrež šo i wulkim hłošom pšchipo-wjedachu. Woni džeržachu šo twjerdže bratrowskeho gmejštwa, pšchěš kotrež jedyn drugeho podpjerašche, šo tón abo drugi na wopacžne pucže njepšchindže. Woni wostachu we łamanju šhlěba, pšchěš kotrež šwoje šwišowanie je šwojej powyšchenej hłowu žiwe šdžeržachu a pšchězo nowe mozy a duchowne žiwjenje dostachu. A škóncžnje džeržachu twjerdže na próštwje, pšchěš kotruž šo wšchitkich dobrjch a dokonjanych darow wěšći cžinichu.

Šsu tele korjenje pola naš tež hišchěže štrowe, abo šuche a wotemrjete? Te njechadža šo wjazj pod šłowo, ale wyšche šłowa štajicž — a tak šo jeho žohnowanie šhubi. Šak je bratrowska lubošć wustudnyła; nihtó njecha drugeho pošylnicž, kiž chze wumrjecž. Wšchudžom šo wješele a pošyljenje pyta, tam pať mjenje, hđžež je naj-bohatičho dostacž w šwjatym šakramencze. Šak liwke je modlerške žiwjenje. Šaj, w někotrych domach je modlitwa žyly wotmjelka. A tola runje w tym šylne korjenje našchěje mozy leža.

2. Lubošne płody. Tam w Šerusalemje džěšche žyly po tym šhěrlušcu: „Dušcha i dušchu šjednóczena, měř w Bóšj pytaju“. Wěra njeda k šebicžnosći pšchincž, ale mješ nimi rěkašche: jedyn ša wšchitkich a wšchitjy ša jeneho.

Š teho pšchindže, šo šwoje kubla pšchědachu k podpjeranju šhudnjch. To drje šo jako dobre njewopokasa, dokelž wošada wotšudny a šawoł byrbješche pošdžišcho

w Korincze sa nich dary hromadzić. Ale sašada stromeho wošadneho žiwjenja je pschezo: Dobrotu činič a šobu-
dželič njesapomnicze, pschetož tajke wopory šo Bohu derje
špodobaju. Bohata woporniwosć je dobra mēra šnutšlow-
neho žiwjenja wošady. Derje, šo mamy mješ nami tež
tajke wošady.

Sich pobožnosć šjewi šo we wješkelošci a džakowno-
šci. Woni šebi wažachu, tajke bohastwo mējachu we
Šhrystušu a dawachu jemu čješć.

3. Sich žohnowany wliw. To šlowo: Šdyž
šo nětoho pucze temu Šnjesej špodobaju, wón tež jeho
njepšhecželow š nim špokojenych čžini, dopjelni šo na žylej
wošadže (43). Woni buchu čješćeni.

Tajka bratrowska lubošć, tajka njebeška myšl, tajka
šwētpšcheminjaza wēra, tajka dobročiwosć njebechu hiščeže
byle a to dobry šacžiččć čžini. Wošada bēšche mēsto na
horje (Mat. 5, 14). Woni bēchu šól šemje a šwētko
šwēta a ludžo jich dobre štutki widžachu a Boha w nje-
bješach šhwalachu.

Tajki pschitlad njemōžesche bješ wušpēcha wostacž, to
mējesche wliw a tōn Šnjes pschida wšchēdne te j žyrkwi,
kotřž bēchu šbōžni.

Šo by Boži duch tež tajke plody mješ nami pschi-
nješl, šo bychu našche wošady ošny byle w puščžinje wo-
brocženja wot Boha, šo bychu tež psches pobožne šhodženje
štamow tež š wonka štejazy pschiwjedženi byli š Šhrystušej
š wēčžnemu šbožu. Šamjen.

Wušlischjenje modlitwy.

„Mōj bratr“, tak powjeda duchowny, powjedasche mi podawš,
kotřž bēšche šo mužej š jeho wošady, kiž bēšche šo psched krōtkim
š Ameriki wrōčzil, štal. Wōn dnrbjesche psches rēku a wušwoli, šo
by pucze lutowal, želesniški mōst. Wōn bēšche pschewēdcženy, šo
w tym čžahu čžah njepšchijēdže, wēstosče dla pak šo š wuchom na
šemju lehnj, šo by nēšajki wrještot lēpje šlyšhecž mohl. Wšchitko
bēšche čžicho. Wōn šo šhwatažny na pucž nastaji. Šhētije
a wēšče wot jeneho proha, na kotřymž kolije ležachu, na druhi
pschekocž. Pschetož šrijedžny rum pschifrytnj njebešche. Wōn bēšche
hižo na položju pschichol, jako na dobo hrimotazy wrještot čžaha
šady šebje šašlyšcha. Šemu šo, to pytnyšchi, w štyšnosći wšchōn
duch šhubi, a wōn šebi myšlesche, šo je jeho šmjertna hodžina
pschichla. Wōn šebi rošmyšli, šchto dnrbi čžinič. Špody šebje
torhazu rēku, šady šo pschithwatažny čžah, š bole j škocžič, bēšche
njemōžne. Wōn mōžesche jenož: Bohu šwoju dušchu porucžič
a jeho wo pomoz prošecž. A dale džēsche w šhwatnym bēženju,
pschi kotřymž dnrbjesche wšchitke mozy ducha a čžela napinacž, šo
njoby wopat šupil, hewat by do nawalneje rēki padnyl.
Čžah pschezo bliže pschihna a wōn mējesche hiščeže daloto hacž
š tamnemu brjohej. Duž šo šdasche, kaž by čžah kusť pomalšcho
jēl. Wōn nadoby noweje šhroblosče a mējesche nowu nadžiju.
Šōnž mosta bēšche hnydom dozpity, ale tež šady šo mējesche lofo-
motiwu. Duž, hacž by škocžil š bole j na nahly brjoh? Šchto wo
to, hdyž šo tež nēšotre rasy psches hlomu pschecžičny; wšchaf
bēšche jeho žiwjenje wušhowane. Šady njeho čžah nimo šehna,
wokomil hiščeže, a wōn bēšche rubješstwo šmjercže.“

Šchto bēšche jeho wušhowalo? Ššnano bēšche wodžer lofo-
motiwu hiščeže w prawym čžahu pytnyl a teho dla špēšnosć
čžaha šadžeržecž mohl. Šak loško by šo štacž mohl, šo jeho
pošdže wuhlada, a jeho prošny, čžah špinacž, bēchu podarmo. Nje-
wērjazy čžlowjek šebi šwoje wušhowanje š naturšich pschicžinow
wujaknuje. Šchšecžijan pak wē, šo je tajke wušhowanje džiw a
šo ma šo jeno Božej hnadže džakowacž, kiž jeho modlitwu wu-
šlyšchi a wobšejnosče tak wodži, šo bē wušhowanje mōžne. Duž
prošchmy — potom nam Bōh pomha.

Štawišny rekruty š lēta 1813.

(Šo franžowštim piša — ē —)

(Šotracžowanje.)

Džēchmy psches šahrody a šastupichmy do šhēže. Šejne šadnje
durje šawrije šeržanta š wulšim kuchinškim šlidom. Džēchmy do
najštwy. Mējesche dwē wofnje do wšny a dwē do pola, hdyž šo
hiščeže wojowasche. Šurjamy dla ničžo njewidžachmy. We šitwoje
štejesche njepōščelane ložo a psched ložom kolebka. Ludžo bēchu
bješ dwēla wšchitko štejo a ležo wostajizy do bitwy čžekali. Ale
pod šawēšchkami šufasche na naš maty poš š bēlej wopuschu a
dolhimaj wušchomaj. To wšchitko šda šo mi kaž šōn!

Šeržanta bēšche wofno wocžinil a tšelesche hižo na drohu
hdyž dwējo abo tšjo pruszny hufarajo šrijedž wosow a hnojowych
hromadow štejachu. Šady nich štejachu drusy a šakachu, šwoju
tšelbu mērjo. Do wšny šhwatachu pschezo wjazy wojakow. Nē-
šotšji šo duzy po pucžu pschezo š nowa wobrocžachu a šwoju
tšelbu wuššelachu. Džēchu do wšchitšich šhēžow a tšelachu bōrny
je wšchitšich wofnow. Bōrny pschidžē nam pomoz. Šaršchal
Šey pschidžē se šwojim wōjškom a Pruszny dnrbjachu šo wrōčič,
njemōžachu našchu wješ nabbēhowacž. Wobēš pschēšta na wobemaj
štronomaj. Wny wopuschecžichmy wšchitžny šwoje šhowanti a šhwa-
tachmy š šwojemu polkej. Šēdma šo š njemu namafachmy. Šteje-
šche pola wšny škaja. Čžitachu šo mjena. Wot našcheje žyleje
šompagnije bēchu tu jenož hiščeže dwajashčyržecžo mužoj.
Mōj pschecžel Šürst tu wjazy njebešche, ale Šebedej, Šlipfel a ja
bēchmy šbožownje wucžetli.

Ale bitwa njebešche hiščeže nimo, pschetož Pruszny šapocžachu
nětko tež našchu wješ škaja nabbēhowacž. Šako čžychmy šo runje
šrijadowacž, pschibēžachu 18,000 štarych wojakow prusšej gardy škoku
na naš. Šošchachu nahlownižny našchich mormych pschecželow jako
šnamjo dohycža na šwojich bajonettach. Žyla runina bēšche je-
ničžka mrōčzel procha a šura, š kotrejež widžachmy druhdy nahlow-
nižny a hlebije po tyšazach šo blyškotacž. Džēchmy pschezo dale a
dale do šady, jako na dobo nēšchto kaž blyšť a hrimot nimo naš
jēchasche. To bēšche šaršchal Šey; nihdy njēššym tajke woblicžo
šako widžal. Šeho wocži šapaschtej š hnewom. Šeho hlob šješche!
We wokomitu bēšche žyle wōjšto pschemēril. Wšchitko ša nim
džēsche. Njēcžēšachmy, ale džēchmy Pruszam napšhecžo a po
džēšacž mješšchinach bēšche wšchitko we wohnju. Ale njepšhecžel
štejesche šrucže. Mējesche šo ša dohycžerja a nochžylšche čžekacž,
čžim bōle dokelž bēšche nowe pošhlnjenje doštal a dokelž bēchmy
psches tutu pjecž hodžin dolho trajazu wōjnu hižo mucžni. Našch
bataillon štejesche tutōn krōčž šady a wšchē šule wšche našchich
šlowow hwišdach. Hiščeže wjele wjetšcha šara bēšche pak šlepo-
tanje šulkow we našchich bajonettach. To hwišdasche žalōžnje.
Šajebacž teho pak džēchmy tež my do přēdka wošajo a tšelejo.
Štupachmy psches hromady mormych, džēchmy š nowa do wšny
Šōršchen. Šam wojowasche muž š mužom. Šo žylej wješnej
drōšny njebešche ničžo wjazny widžecž, hacž tšelby a generaloj
na rjehotazych šonjach, kiž se šwojim tešatom rubachu, kaž wšchēdny
wojak. To trajesche nēšotre mješšchinny a prajachmy hižo pschi
šebi: „Wēž šo čžini . . . wēž šo čžini . . . pschidžemy do
přēdka!“ Ale na prusšej štronje bēchu drusy wojazy, kiž hiščeže
njebechu wojowali. Duž dnrbjachu drugi ras čžekacž a tutōn krōčž
bohūžel tak špēšnje, šo nēšotšji hacž do wšny škaja čžekachu. Mējach
bitwu ša šhubjenu. Šež šaršchal Šey dnrbjesche wrōčžo jēchacž.
Wojazy ščžinichu š tšelbow marj a nošchachu na nich ranjenych
wšchšlow š bitwy. Čžekach tež do škaja, pschšecžich nēšotre ploty.
Šako pak čžych nimo nēšajšej brōžnje bēžecž, widžach na hōrny
šnano pošta wšchšlow na šonjoch. Dale šady nich pschicžerjachu
wulke čžrijōdy šanonow. To mje pošnu, tam šako pošladacž, a
nětko špōšnach šhēžora Šapoleona, kiž nēšchto přjedy tnych druhich
na šwojim šonju šedžesche. Šsedžesche na šwojim bēšym šonju
kaž na štolžu. Špōšnach jeho pod tutym šchērym nješjom žyle
derje.

Ššo ani nješibasche a wobšedžbowasche bitwu, kiž šo pod
nim bijesche, se šwojim dalotowidom. To mje tak šwješeli, šo
se wšchey mozu wošach: „Ššlawa šhēžorej!“ Šotom bēžach šrijedž
dwēmaj štarymaj šhēžomaj po wješnej drōšny. Bēch mješ přēmimi
a widžach hiščeže, kaž wješni wobhšlerjo, mužoj, žony a džēcži
do pinzow šhwatažny lēšechu. Šlipfel, Šebedej, šeržanta Šinto a
wšchitžny, kotřž š kompagnije šnajach, bēchu hiščeže wonfach, a
šlyšchach tajku žalōštnu šaru, šo šebi to njemōžesch pschedšajicž.
Šolšty šur walesche šo po tšechach, žyhele praškotachu dele a pa-

dachu na pucz. Kule rosbivachu murje abo roslamachu se žalostnym holkom pschatra. S dobom pschikhwatachu wojazy se wschittich stronow do wšy, so i khwilemi wobroczo a tšelejo. Skafachu psches płoty. Tudy njebešche žaneho porjada wjazy. Běchu to wojazy wot wschittich polkow, bjes nahlownizy, rostorhani, krawi, njembri. A dženša po telko lětach spomnju hiščeže na to. Běchu to wschitzny džeczi, saměšče džeczi. Mjes pjatnaczi abo dwazyczi njebešche ani jedyn wuřud — ale Franzowsej je khrobloscz pschinarodžena.

A jako pruszny wojazy pod nawjedowanjom starych wyschlow, kiž pospochi: Do přédka! Do přédka! wołachu, pschiběžachu kaž czrijoda wjelkow, kiž bebi na khribjet skocza, so bychu skerje do přédka pschischi, sapoczachmy něhdže dwazyczi abo tizyczi muži wot rózka nělajšeje bróžnje na nich tšelecž. Nam napšhecziwo bě jahroda a w nej male kólče a wulke kčejaze wischnjowc shtomy. Widžu je hiščeže dženša. Tuczi pruszny wojazy chyzchu murju pschelěcz a wješ dobycz. Njewem, kelko i nich sařy do jich czrijodny dele padny, hdyž běchu na murju pschischi. Ale pschilěschu pschezo sařy drusy. Kule hwiřdach nam wołoko wuschow a sarychu so do murjow. Kalk padašche se scženow. Sstoma wiřasche i pschatra. Wulke wrota k lěwizy běchu wot kulfow zyle rosbite. W bróžni pólwr nahypachmy a potom porjadu i bróžnje wustoczichmy, so bychmy do czrijodny tšeleli. To trajesche jenož krotki wokomik, a tola bešche hižo pjecz abo schěscž wot naš padnylo. Dežachu i woblicžom na semi. Ale našcha njemdroscž bešche tak wulka, so na to njeledžbowachmy. Jako ja džepaty krocž wustoczich, padny mi tšelba i ruki. Boshilich so ju sběhnycz, ale pschi tym padnych psches nju — mējach tulu w lěwym ramjenju. Krej bežesche mi psches wutrobno kaž czopla woda. Spytach stanycz, ale mōžach so jenož k muri lehnycz. Nětko bežesche mi krej hač k nohomaj, a myřlach, so mam tudy wunrycz — pschi tajkej myřli kojesche mje lodowa jma. Moji kameraczi tšelachu pschezo hiščeže psches moju hlowu a Pruzojo bjes pschestacza wotmolwjachu. Dokelž so bojach, so mohla mje druha kula dospolnje moricz, lěsch pomalku dale a padnych takle do maleho pschěrowa, kiž wodu i drohi do jahrody puřchězšche. Moja lěwa ruka bešche czežta kaž wołoj. We hlowje so mi wjerczšche. Sstlyšach drje hiščeže tšelecž, ale jenož hiščeže kaž wo řnje. To trajesche bjes dwěla khětro dolho.

(Bokracžowanje.)

Božeje zyrkwje narodny džen.

Sswjatk, řwjate wjeřele,
Bohu řaspěwajče;
Džak, czeicz, khwalbu, modlitwy
Žohnuj dale, prajče.

Sswjatk ma džen narodny
Zyrkej Khryřtuřowa,
Sswjaty Duch tu pošlany
A řiwjenju ju woła.

Sswjatk zyrkej Řnjeřowa
Přeni řohnowany
Miřioniski řwjedžen ma
Sswjeczič křonowany.

Tehdy na ři tawřnt řu
Duschow pschijedžene
Temu Řnjeřej k dobytku,
S hele wumōžene.

Džen řiřčeže, kaž řiwy jow,
Ssyla džeczi jeje
Wjele tawřnt řwjedženjow
Měla je, a řmėje.

Hač wschōn řwět je Řhryřtuřa,
Pohleni tež pohan,
Pches řkutk Ducha řwjateho
Ssedžo jemu k noham.

Sswjatk zyle řiwjenje
Sswjecziř zyrkej tudy,
Sswjatk w njeřu wjeřele
S Bohom řwjecza ludy.

Narodny džen zyrkej twōj
Sswjecziř řwjatk, řjany;
Miřioniski řwjedžen řwōj
Řhwalisř dokonjany.

Řhwalisř Božej lubosči
Bože řbōžne řkutki,
Wōtče, Ssyno, Ducho wřmi
Sa wscho czeicz řamlutki!

H. H. i B.

Ludwik XVI.

(Bokracžowanje.)

S nimi Ludwik 26. dezembra 1792 pošleni řas do konwenta pschindže. Deřese mēesche řakitanřku řecz, kotraž je jenak wubjerna po wobřahu a po formje, tak so řo hōžji i najřlawniřchimi

wudžětkami pschirunacz. Rař wuschitny dyrbjesche hižom tehodla bycz, so by czistu wěrnoscz řecz tola Franzowřow njeřani! Hdyž be wscho dorosřtawal a wschē winy a pschicziřny řa kralowu nje-winowatoscz wujasniř, dorēcza takle:

„Franzowřojo, hdyž je tamny narodny řharakter, kotryž wař hewař tak debjesche, tamny wulotny a nadobnje řmyřlenny řharakter? Chzeče Wř řwoju mōž na to naložicz, so byščeže njeřbože teho muža dokonjeli, kotryž řebi řwaži, řastupnikam řwojeho naroda řo dowěricž? Mēnicze wy, so řebi najwjetřche njeřbože ani najmjeřšcheje řobuzelnoscz njeřařluža? A njeje Wřam kral, kotryž je pschestal kralowacz, hižo tak řam njeřbožowny wopor hrubeho dōnta, so dyrbjalo řo wam njemōžne řtacz, jeho njeřboža hiščeže pschisporjecž? Řevoluzija, kotraž je wař pschetworila, je wulke pozczinti we wař řbudžila; ale hladaječe řo, so by wona we wař czlowiřte czuce njeřopřlabila, bjes kotrychž ani jedyn prawy pozczint bycz njemōže! Sstlyščeže hižo nětko řtawisřny, kotrež budža něhdny potomnikam powjedacz: Ludwik be w řwojim dwazetym lěče trōn nastupiř, a w řwojim dwazetym lěče be wōn na trōnje pschilřad czisteje pōžcziwoscz. Wōn njemēesche pschi tym ani jenicžkeje řhostanja hōdneje řlaboscz, ani jenicžkeje řchōdliwjeje řadořcziwoscz; be řlutniřny, řsprawny, řhutyřny, wopokasa řo ludej pschezo jako řwěrnny pscheczel. Lud řebi řadašche, so by řo czežki dawř wotřtronil; wōn jōn wotřroni. Lud řebi řadašche, so by řo robota řbēhnyla: najpředy řu na řwojich řublach řbēže. Lud řebi řadašche porjedženje w řakonjach czělnego řhostanja, so by řo i wobřorženym lěpje wobřhadžalo: wōn je to polěpschil. Lud chyzřche, so bychu tyřazy Franzowřow, kotrychž běchu našche řrute wařchnja hač dotal i řrajanřteho prawa wuřamkle, tele prawa dostali: wōn je řim se řwojimi řakonjemi da. Lud chyzřche řwobodu mēcz: wōn řu jemu da — wōn řo jemu řameho woprowařche. A tola řo nětko w mjenje tehole řameho luda řada — řrajenjo, řa to dowurēcžecz njecham. Mjeliczo wōřtanu psched řtawisřnami řtejo. Pomyřlicze řebi, so budža řtawisřny něhdny Wāř řud řudžicz, a řo je řich rořřud řud rořřud wjchēř řtolēcžow!“

Hdyž be Deřese dorēcžal, hiščeže Ludwik řam wschōn hnuty praji: „Řrajenjo, řunje řu řo wam, mje řakitowaze winy psched-noschowale. Mjecham je jow wospjetowacz. Ssnadž pošledni řas k wam řecz wam praji, so mi moje řwědomje niczo njeřporokuje, a řo njeřřu wam moji řastupniřny niczo řhba wěrnoscz prajili. Sso řiwy wobarař njeřřym, so by řo moje řadzerženje řjawnje njeřpschepytowalo; ale to chze řo mi wutroba puřnycz, so řu mje w řčōřžbnej liřczinje wobřkoržili, so řym chyzř ludowu krej pschelecž a řo řym řa njeřbože 10. augusta* řawinřl. Ssyn řo nadžijař, řo mje mnohe dopokasř, kotrež řym kōždy czař ludej wo řwojej lubosči a řwojim řmyřlennju dawar, na wēcžne czařny psched řakim porokom řakitaja.“ Pschi tym jemu řyřly we woczomaj řtejachu. Hdyž běchu řo na řejmje dořho wadžili, hač dyrbi lud řam w řhromadziřnacy wo kralu wothřowowacz, pschindžechu řčōncžnje 14. wulkeho rōžka k rořřřowanju wo řřjoch wězach. Pōřtajič mēesche řo, hač je Ludwik Řapet — tak jemu po prawōřzu kralowřteje řwōjby řěřachu — winowaty? — Dyrbi řo rořřud wo nim ludej k wobřrucženju pschedpōložicz? — Řařte řhostanje je řebi kral řařlužil?

Na přenje praschenje nimale wschitzny „haj“ wotmolwicu, druhi namjet pschijaty njebu. Wo jeho řmjerczi řakle potom wothřowowachu, hdyž běchu řakon tak pschemēnili, so tež řam jenicžki hłōř psches pōložju hižo dořaha, mjes tym, so dyrbjeschtej předy dwē řčēžinje hłōřow řa to bycz, dyrbjesche-li řo řadny k řmjerczi wothřudžicz. Wjeczōř 16. wulkeho rōžka řapōřłanzny wothřowowacz pōczachu. To be řurowa, řrudna nōž. řapōřłanzny řhodžachu řamyřleni won a nuts. Na galerijach kōłowokolo be hrořny hōř a hara. Wjele řich be, kotřiz chyzřchu kralej řiwjenje řdzeržecz, ale řtrach řa řwoje řamřne řiwjenje be hiščeže řylnisři a pschemo řich, hačřrunje bechu pschēřwēdčeni, so njeje řebi kral řmjercž řařlužil.

Řobespiere, jedyn i najhōřřich řurowow, dopokasowarřche řo je Ludwik Franzowřku pschēradžil a wukrajnym njeřpscheczelam do mořny dacž chyzř a teho dla dyrbi wumrycz. „Ludwikowa krej dyrbi pschelata bycz, so by to tyranow řatraschilo.“ 361 hłōřowachu řa řamu řmjercž, 360 řa wotřtorčženje abo wuhnanřtwo.

* 10. augusta 1792 pomōłachu řakobinojo se wschēř rōžkow zyleje Franzowřteje najnjehmaniřchich řudži do Řariřo, pschi czimž wulki řbēžt nastā i wulkim pschelecžom řwē.

Malesherbes Ludwigej se khlsojthmaj woczomaj t nohomaj padže, hdyž jemu prěni jeho srudny wošud wošjewi. Ale ani to hižo krala njeħnuješe. Tón bě ſo dawno „ſwětneho woſtajil a pod njeħjeſte poſtajil“, derje wjedžo, ſo mordarjo ſwój wopor i rukow njeħuſčęza. Senož ſwoju wutrobneje lubowanu ſwójbu mějeſche hiſčęze na ſtarofczi. „Hižo dwě hodzinje roſpominam“, počęa kral, „ħacž mam Ŀebi wumjetowacž, ſo Ŀym hdy ſchto pſche- cziwo ſwojim poddanam ſawinował. Za wam pſchibaħam i cžucžom tajkeho cžłowjeka, kotryž ſo hotuje pſched Boha ſtupicž: njeħym ženje ničžo druge, Ŀhiba ſbože ſwojeho luda cžyħ, žiwy ničžo pſchecžiwne jemu pſchał.“

Hałle 20. wulkeho róžka miniſtrjo Garat, Lebrun, Pariſki měſchęzanofa a někotři druhy do Tempła pſchindžechu, kotřiž jemu woſjewichu, ſo ſu jeho t Ŀmjerczi wotħudžili. Pſchi tym njeſbo- žowny kral piħmo na konwent pſchepoda, w kotrymž proſchęſche, ſo bychu jeho hiſčęze i najmjeńſcha iſi dny žiweho woſtajili, tež wo jeho ſwójbu ſo ſtarali a jemu ſpowjednika dali, kotreħož cžyħſche Ŀam męcž. To bu jemu i džęla dowolene. Ale wo wotſtorcženju ničžo wjedžecž nochzychu, na druhi džen hižo dyrbejeſche wumrjecž. Ludwik wuhłada drje hiſčęze junu ſwojich lubnych, ale w kajlich wobſtejenjach? Ŀdyž hižo i zyla kóždeho cžłowjeka tał ſrudny dónt Ŀnuje, potom ſo to pola tajlich ludži ſawęcęze hiſčęze bóle ſtawa. Tón, kotryž prjedy nad žiwjenjom a nad Ŀmjerczu ſwojich poddanow roſtaſowajeſche, dyrbejeſche nětk po njeſprawnyħ roſħudže Ŀamħnyħ poddanow ſwoju njeħwinowatu krej pſchecęz a to pſche ničžo a ſa ničžo, Ŀhiba teħo dla, ſo bě jim pſche mnoħo dobrotow wopofajał. Ŀwoju lubu mandželſtu, džęczi a Ŀotru dyrbejeſche wopuſchęcžicž w najwjeſchim Ŀubjenſtwje, w rukach ſwojich mor- darjom. Bjeſ džiwa, ſo bě jeho to wſcho tał ſamylilo, ſo bě kaž bjeſ roſoma. Ŀdyž bě potom Ŀhwilu Ŀam pobyl a jaħo trochu t Ŀebi pſchichoł, wupraħny Ŀłowa: „To bě Ŀurowy wołomił.“ Ale kruta dowęra na Božu miłofcž, trojcht a nadžija, kotruž jemu cžiſte Ŀwędomje poſticęzeſche, a Ŀwjata węra je Ŀwojeje pomožu jeho njeħwopuſchęcžichu.

A tał wotpočęowajeſche poħlednju nóž na tymle Ŀwęcęze w ſbóž- nyħ poħoju a męcje.

Naſajtra rano, 21. wulkeho róžka, hižo do ſchęczi ſtany a doſta Ŀwjate woprawjenje. Wojažy hižo ſo bližachu, kotřiž dyrbjachu porjad ſdžeržecž. Hałle poſdže pſchindžechu komiħa- rojo po krala, ſo bychu wopor Ŀwojeje njeſprawnoſcęze a boħa- ſabncęiwofcęze na wotprawiſchęzo pſchewodželi. Ludwik cžyħſche hiſčęze ſwój teſtament pſchepodačž. Ale hdyž t jenuemu komiħarej pſchiftupi, prajizy: „Proſchu Waſch, pſchepodačęze tole piħmo kralo- wej — mojeje žonje“, wotmolwi Ŀurowy: „Mi je jeno porucęene, ſo bych Waħ na wotprawiſchęzo dowjedł.“ Na to kral: „Na, duž (Poħracžowanje.)

Wſchelake i bliſka a i daloka.

Ē Ŀrodžićęza. W naſchim nowym 9. dezebrea 1902 po- Ŀwjecęenym Božim domje, kotryž je i tepjenjom, elektriſkim wob- Ŀwětlenjom a wumęſkimi wołtarnymi woħnami wuhotowan, Ŀo Ŀrjedu 10. junija lętny Ŀwjedžen Ŀerbſkeho miħionſkeho towarſtwa wotmę. Ŀrabja i Ēiſtedel Minakaſki, 18 i wjeſtcha Ŀerbſkich du- chownych, a mnohy ſwonkowni pſchęcęzeli miħionſtwa bęchu ſo i Ŀrodžićęzanſkeje ſa miħionſtwa ſo Ŀorjazeje woħadu w Ŀwjedžen- ſkeje žyrkwi ſhromadžili. W Ŀerbſkeje Božeje Ŀlužbje Ŀnjeſ ſarał Ēarjenł Ēhwacžanſki, Ŀyn dołħolętneho Ŀrodžićęzanſkeho kantora, na ſaložku Jana 12, 20—23 přędowajeſche, wuwjedžujo, ſo přof- wa pohanow: „My cžemy radži Ēejuħa wohładačž“, nam ſchęcęzi- janam 1. ſbudžuje džakowne wjeħele nad tym, ſchtož wjažy mamy Ŀacž woni, 2. poħaſuje Ŀwjatu Ŀlužbu, kotruž dyrbimy jim wo- poħaſacž, a 3. poħylnjuje ſtroſchtu nadžiju, ſo ſo miħionſki ſkutt kraħnje dołonja. Němſte přędowanje wo dnjomym ſchpruchu, Jana 3, 3, w bibliſkim pucžniku ſo namatazym, mějeſche Ŀnjeſ ſarał lic. theol. Ējencž i Ēetliz. Ē jadriwymy Ŀłowami wón pſchęcęzela miħionſtwa pſchwoła: Miħionſka woħada, daj ſo i nowa ſbudžicž t Ŀwojemu powoħanju nad pohanſkimi ludami! 1. Ēłaj Ŀwoje miħionſte powoħanje: ſpęwaj a džęłaj, ſo by ſo tež pohan- ſtwa i nowa narodžilo t Božemu krałſtwu na ſemi! 2. Spóſna- waj ſwoju miħionſku móž: Daj ſo Ŀama i nowa narodžicž! Tu leži Ŀorjenł wſcheho miħionſkeho džęła. Ēnjeſ kantor Ēarjenł ſo je ſchulſkimi džęcžimi we wobęmaj přędowanjomaj přożowajeſche i chorowym a ſoloſpęwom poħłucharjom ſwjeħelicž. Ēolleka po Ŀerbſkeje Božeje Ŀlužbje 242 Ŀrimow, a po němſkeje,

pſchi kotrež pał ſo i nowa wjele Ēerbow wobdžęli, 208 Ŀrim- now wucžini. Ējewjedrowy deſchęz, pſchipoħdnju a wječor, kotryž tužny Ŀwjedženſki džen jedyn i najpłódnichich lęta ſcžini, njeje po ſbacžu ſħhadženju a ſelenjenju na polu miħionſtwa ſadžęwał.

Ēe Ēmjecętez. Ēęcęz Bohu Ēnjeſej dajęze! Ēele Ŀłowa Ŀlincžachu njedželu wſche přenjeħo Ŀerbſkeho Ŀemſchenja w Ēmjecę- tezacħ, kotrež bęſche pſchęcęzelnje Ŀnjeſ ſarał Wałtar Wóħlincžanſki na ſo wſał. Wſcho bęſche jara rjane a boħacęe žohnowane. W nožy t njedželi bęſche Ŀylny deſchęz a rano ſo roſħwětli t wjeħeleje nadžiji na žohnowanje, kotrež cžyħſche tón Ēnjeſ na naſch w jeho mjenje ſpocęinany ſkutt połožicž. Ē Ŀerbſkeje ſpo- wjedzi bęſche pſchichoł 10, 5 mužſkich a 5 žónſkich, ſchtož je ſa mału woħadku doſcž. Pſchi najrjenſchim Ŀłóncžku pſchichoħadžachu Ŀerbſzy Ŀemſcherjo A tał wjeħele a tał wjele, ſo bęſche to wu- troħuhnujazy napohlad. Kaž i wołnoſcęze pſchindžechu i Ēitra, i Ēchidoła a i Ējeħwacžidſteje woħady, ſo bęſche lubojna žyrkwičęta napjeljena. Duž bęſche přenje tamniſche Ŀerbſke Ŀemſchenje wo- prawdže nadžijepoħny ſpocęatk. Ē dnytom 10 hodžiu ſłóncžichu ſo Ŀerbſke Ŀemſche, ſo pſchichoħadžazy němſzy Ŀemſcherjo wulku Ŀyħy Ēerbow wohładachu. Tež němſke Ŀemſchenje bęſche derje wopħtane, Džak Ŀluſcha tež Ŀnjeſej duchownemu w Ēmjecętezach, a tamni- ſchemu žyrkwiniſtemu pſchędſteječęſtww ſa wopofaſanu pſchęcęzeln- woſcž, w kotrež ſu lubu žyrkwicęku naſchim Ŀerbſkim Ŀemſchenjam wotewrili. Kał je Wóħ luby Ēnjeſ ſapocęatk tał rjenje žohno- wał, tał cžyħ boħacęe Ŀwoje žohnowanje Ŀypacž na tute lube Bože Ŀlužby.

Wóħny do Ŀhęžorſtwoweħo Ŀejma ſmęja ſo pſchichoħdu wutoru 16. junija. Ēóždy Ŀwęrný poddan ma pſchichoħuſchwoſcž, Ŀwój Ŀłóħ wotedačž. Naſche Ŀopjeno ſo Ŀewat i poliſtikimi naležnoſcęzemi njeħabjera, ale tudny je tole uſne Ŀłowęta prajicž, ſo njebychu ſo naſchji Ēerbjia ſaħpleicž dali. To je tola na přenje węſte, ſo žadny Ēerb ſozialdemokratej Ŀłóħ dacž njemóže, kiž cžedęa wſchón porjad powrócžicž, kiž cžedęa powrócžicž naſchu ſchęcęzijanſku žyrkej a podrywacž węru a dobre pobožne waſchnje. Ale nětko ſu tež hiſčęze druhy mjeſ naſch lud ſtupili a naſchim ludžom pęſt do woczow Ŀypaja, kaž bychu wótcęzinſzy ſmyħleni byli a naſchemu ludej pomħacž cžyħli — to ſu Ŀwobodomýħlmi (deutschfreiſinnig). Woni ſu ſe Ŀwojim ſchęžowanjom na dobre wótcęzinſke ſtrony tał derje we wóħnyħmaj wokrjeħomaj Ēaſteje kaž tež Ēruſteje, Ŀdžęž Ēerbjia byħla wuſtupili. Duž dyrbimy lubym Ēerbam derje myħlene napominanje pſchwołacž: Ēładajęze ſo jich! Woni ſu najwjeſtichi njeħchęcęzeli naſchich ratarjom a woħębje naſchich mjeńſchich ratarjom. Ēdyž jenož jene wuſbęħujemy, woni cžedęa mjeſy wotewricž naſchemu wukrajnemu ſkotej. Pſchęſ to niž jenož ſkocęaza Ŀhorofcž nuts pſchindžę, ale woħębje naſchji ratarjo ſa Ŀwój ſkót ničžo wjažy njedofstanu. Ēdyž pał ratarjeje rola w naſchim cžahy mało njeħe (Ŀwobodomýħlmi tež na to džęłaja), ſo bychu tež ratarjo ſa žito hiſčęze mjeńſchu placžiwnu doſtali, a hdyž nětko jim ſkót, na kotryž ſu woħębje poħaſari, tež ničžo wjažy njewunjeħy, potom ſu naſchji ratarjo ſniečeni. Duž lubi Ēerbjia! Ēładajęze ſo naſchich najħorſchich njeħchęcęzelow, Ŀwobo- domýħlnych. Dobry Ēerb njemóže niħomu druhemu Ŀwój Ŀłóħ dacž Ŀacž w Budyſkim wokrjeħu: Ŀnjeſej Ēraſi w Biſkopizach, w Ēubijſkim wokrjeħu: Ŀnjeſej Ēörſtereje w Ēprembegu a w Wojerowſto-Ēóſborſkim: Ŀnjeſej Ŀrabi Ērnimeje nad Ēužę- ſowom.

Ēoje pohładanje.

Pobožneho mužę ſo praſchachu, kał pſchindžę, ſo je pſchi wſchęm njeſbožu žiwjenja pſchęzo ſwoju cžichu myħł a radoſcž Ŀebi ſdžeržal. Wón wotmolwi: „To i teħo pſchindžę, ſo ja Ŀwojeje woczi derje na kęžbu bjeru; pſchetož wſchitko ſte pſchindžę pſchęſ myħle do wutrobny, ale tež to dobre.“ A jało ſo jeho dale praſchachu, kał wón to cžini, praji wón: „Ēóžde ranje, prjedy Ŀacž do Ŀwojeho powoħanja a mjeſ ludži du, kęžbliwje Ŀwojeje woczi na Ŀoje ſłóžu: Najprjedy poſbęħnu jej t njeħęħam a ſo na to dopomnju, ſo je moje najwažniſche powoħanje a wotħyħjeny kónž mojeħo žiwjenja a mojeħo wotmyħlenja tam Ŀorkach. Ē druħa ſłóžu jej na ſemju a wopomnju, kał mało ruma trjebam, ſo bych junu mój row w nej namałal. Ē tſęcęa Ŀładam wołolo ſo a wohładuju Ŀebi Ŀromadu tyħ, kotrymž ſo hiſčęze Ŀörje dže Ŀacž mi. Na tole waſchnje ſo wſchęje ſrudoby troſchtuju a Ŀym ſe Ŀwětom a i cžłowjekami ſpokojny w Boħy.“